

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național-creștin independent.

Apare în fiecare Miercuri.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 10 cor., 6 luni 5., 3 luni 2 coroane 50 bani.

Pentru România și străinătate:

Pe an 14 franci, 6 luni 7 franci, 3 luni 3 franci 50 bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Redacția și administrația:

Strada Stefaniei Nr. 13.

Un număr costă 20 bani.

INSERTIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.

Prenumerajunile și inseratele se primesc la administrație, strada Stefaniei Nr. 13.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscriptele nu se inapoiază

Cernăuț, 13 August 1908.

Comitetul central al partidului național român din Bucovina, întrunit în ședință plenară Luni în 27 Iulie 1908 în palatul național din Cernăuț, consimțeste pe deplin cu lupta partidului creștin-social, începută contra corupției din țară și hotărăște a se alipi sub toate condițiunile în această luptă, întru cât ea este dreaptă, stînd gata a combate fără cruțare tot răul, ce se revarsă asupra poporului nostru, vină el din orice parte.*

Că s'a aflat de bine de a propune și vota o astfel de rezoluțiune, a cărei conținut trebuie să fie cu necesitate absolută o parte integrantă a programului fiecărui partid politic cinstit, e o dovadă eclatantă pentru faptul trist, că corupțiunea la noi în țară a cuprins pături largi ale diferitelor clase de populațiune, că ea a prins rădăcini adînci în viața publică din Bucovina și că pentru stîrpirea, respective localizarea ei sînt de lipsă măsuri *extraordinare*.

Cu toate că și în alte țări în anumite stadii de cultură, fie în stadiul dezvoltării sau în cel al decadenței, fenomene de corupție sînt la ordinea zilei, numai cît o sfiială explicabilă ne reține dela constatarea, că la noi în țară corupția a avansat la unul din principalii factori politici.

Dacă ne întrebăm, ce e corupția, am pute-o defini ca acel stadiu anormal, care întrece cadrele unei simple neglijențe și care se apropie de hoție, ca și Achil de vestita știucă, cu care fuge pe întrecute și de care se apropie mereu, fără ca s'o poată cîndva ajunge.

Noi adese am avut dureroasa ocazie de a induce în coloanele ziarului acestuia momente intristătoare din viața noastră publică, drept dovadă de gradul înăntat al decadenței existente, mai că în toate ramurile administrației autonome și celei a statului, ba chiar ici colea și în justiție.

Nu voim și nici nu putem la locul acesta să ni reamintim de toate cazurile singuratică din trecut, cari au ajuns la știrea noastră; nici nu inducem de astă dată evenimente nouă din mulțimea, ce ni stă la dispoziție, ca argumente despre îndreptățirea rezoluțiunii din capul foii, ci ne mărginim la delarația, că precum ni-e datorința

sfiintă, așa vom avea și tendință firmă de a combate, mină în mină cu partidul creștin-social german, răul dela rădăcină și prin urmare ne vom ocupa și cu cazuri singuratică mai remarcabile de corupțiune, evitînd însă după putință de a deveni înregistratori ai cronice scandaloase în senzul vulgar al cuvîntului.

Ca și medicii vom face și noi întai diagnoza și apoi vom alege terapia.

Ca diagnostici vom căuta a ni da sama, că răul, așa cum ni se înfășoșează el astăzi, datează mai ales din mult cîntata eră »freizignigă«, care ni-a pus în special nouă Romînilor pe Ruși în spate și a făcut pe Coco Wassilko și pe prea cinstiții fii ai lui Israel domni ai situației. Acu dl Dr. A. Onciul cu drept poate esclama: »Die ich rief die Geister, werd' ich nun nicht los!«

Deasemenea ni vom da sama, că în strînsă cauzalitate cu morala erei amintite stau și referințele din comitetul țării și după proverbul, că peștele dela cap se împute, și în administrațiile comunale.

Cu privire la administrația politică, vom căuta, ca domni prefecți, comisari, practicanți, manipulanți și ceilalți dignitari, cari sînt încă de părerea, că activitatea lor se restrînge la faptul de a reprezinta puterea guvernială, de a politiza, de a avansa extra turnum eventual de a deveni »aristocrați«, ca acești politicastri să închidă mai bine cîrșmele în timpul prescriș de lege și să-și revolze așa cum știu actele pline de prav, ear politica să o lase pe sama politicianilor.

Contra obrăznicilor preseii jidovești susținută din fondul reptiliilor, contra fărădelegilor mulțimei de ovrei, cari ca avocați, agenți, sensali, uzurari, bancheri, cîrșmari, arindași ai pădurilor și moșiilor fondului nostru religionar, negustori de vite, hiene de licitație etc., au devenit o adevărată ciumă pentru țară, contra tuturor acestor rele, numai cit încrederea extremă a tuturor puterilor naționale și o însuflețire generală împreună cu un spirit obștesc de jertfă și economisire ni pot garanta, că lupta noastră va fi încoronată de succes.

Școlirea poporului, rădicarea simțului religios, desfăcut de superstiție, cruțare banului, combaterea

alcoholismului, rectificarea cărților fonciare, rădicarea agriculturii, crearea unei stări de comercianți și meseriași și apoi sprijinirea Romînilor reciprocă, încrederea reciprocă, stigmatizarea după merit a trădătorilor de neam și a acelora, cari, fără cauză sau din motive egoiste, tulbură buna înțelegere între Romîni, aceste sînt unele dintre terapiile recomandabile.

Supremul postulat în privința aceasta e însă bunul exemplu: Verba volant, exempla trahunt!

Deci frați Romîni din țara întregă, într'un moment de decadență ca cel de față, să ni frecăm ochii somnoroși, și într'un suflet și într'un gînd să ni stringem rîndurile contra dușmanului comun, contra corupției molipsitoare, arătînd lumii, că mai avem o viață în pieptul nostru.

Adunările, ce le vom ține în luna Septemvrie în orașele din țară, să ne afle acu uniți în cugete și simțiri și gata de luptă.

Dumnezeu să ni ajute!

Cum se înavuțesc la noi Jidanii?

E incontestabil factul, că jidanii au acaparat tot comerțul la noi în țară. Nu e nici un sătîșor, în care să nu se afle și mai mulți sau mai puțini jidani. În sate, relativ mici, afli aproape la fiecare respîntie o dugheană jidovească. Cîrșmele-s toate în minile lor. Ei încep cu chibrituri, naftă, sare, puțin zahăr și în scurt timp îi vezi că își deschid o dugheană mare cu tot felul de marfă. Își încep »gheșeftul« într'o casă năimită și după cîțiva ani vezi că-și zidesc palate în adevăratul senz al cuvîntului. Vin cu torba'n spate, rupți, zoiși, plini de zdrențe și făcînd »gheșeft«, în scurt timp devin capitaliști, arindași de moșii, de velniți, ba își cumpără chiar moșii proprii. Toate aceste incontestabile fapte ne silesc să aruncăm întrebarea de mai sus.

Spre a răspunde la această întrebare, trebuie să urmărim manevrările lor dela început pînă la starea de capitalist, arendaș de moșie sau chiar boier. Cum am zis mai sus, vine un jidan în sat, își deschide cu un capital de cel mult 400 coroane o dugheană, în care desface marfă proastă cu preț scump și cîștig mare. Dar cine stă

în dugheană și vinde? Jidauca împletind mîneșări, colțuni etc., pe cari la rîndul său le desface cu prețuri înalte între »goi«.

Jidanul însă, mai curajos ca o femeie, cutrieră satul cu bățul în mînă și face reclamă dughenii sale, tot odată cunoaște și referințele materiale ale țaranilor. Se'ntîmplă un caz de nenorocire la un biet țaran, un caz de moarte de pildă, țaranul n'are bani, hai la jupinul Ițig după marfa trebuincioasă. Jidanul, cunoscînd referințele materiale ale țaranului, îi creditează pe timp scurt marfă cam potrivit cu valoarea averii țaranului, se'nțelege cu preț foarte mare, preț, pe care țaranul nu l'ar da nici în ruptul capului, de n'ar fi în nevoie. Trece vedea, jidanul îl pîrește pe țaran, cîștigă procesul și îi ia țaranului căsuța. Eată-l pre jidan proprietar de grădină, pe care în scurt își va rădica o casă măreață. Jidanul avînd acu grădină, nu stă pe loc, nu be »aldamaș«. Jidauca și mai departe poartă »gheșeftul«, iar jidanul își caută credit pe la băncile și firmele mari jidovești. Jidanii, ținîndu-se de »Talmud«, se sprijinesc reciproc pentru nimicirea elementului creștin. Jidanul cu grădina începe cu creditul acordat a cumpăra găini, ouă, cereale, vite etc. cu prețuri de nimic, le transportă la oraș, unde le desface apoi cu prețuri duble. Așa își cîștigă jidanul în scurtă vreme un capital considerabil.

Cel mai bine îmblă cîrșmarii. Ei cumpără băuturi ieftine și le prefac pentru țarani cum știu ei că mai ușor îi vor nimici. Rachiul de exemplu îl prefac astfel, ca să nimicească mîntea țaranului. Douăzeci de cofe de apă, turnată în rachiul, beu țaranii dintr'un sat într'o singură sfiintă Duminică, cumpărînd-o cu bani grei. Jidanii nu-și fac ei între ei concurență, de aceea urcă prețurile cum voiesc ei.

Un caz tipic în astă privință:

În Ilișești e paharul cu bere rea 24 bani cînd nu-i concurență. Din nefericire se bate Schärf cu jupinul Liquornik, tot jidan, caz, ce se întîmplă foarte rar. Ce se întîmplă?! Jidanul Liquornik face concurență jidanului Schärf. El vinde cu 12 bani paharul cu bere și afirmă sus și tare, că tot are un cîștig de 4 bani la pahar. Cînd nu era concurența din vorbă, cîștiga

LICITAȚIUNE DE LEMN DE LUCRU.

La **Direcția bunurilor fondului religiosar gr.-or. din Bucovina** vor afla loc la **24 Septembrie a. c.** oarele 12 m. (timp local) tratări asupra ofertelor incurse pentru vinderea de lemn de brad și molid în trunchiu și anume:

1) relativ la exploatarea unei suprafețe de 1551.39 h în cercurile silvice de exploatare **Straja** și **Brodina** pe timp de 9 ani. (Cumpărătorului i-se pune la dispozițiune gratuit ferestreul cu vapor din Falcău).

2) relativ la exploatarea unei suprafețe de 602.91 h în cercul silvic de exploatare **Brodina** pe timp de 9 ani. (Cumpărătorului i-se pune la dispozițiune gratuit ferestreul cu vapor și apă din Brodina).

Publicațiuni și condițiuni de vânzare detaliate stau la dispozițiune la direcțiunea anumită și se trimit la dorință reflectanților gratuit.

Dela direcțiunea bunurilor fondului gr.-or. bucovinean.

 Cetiți „Apărarea Națională“!

Copile din casă bună

afă învățămînt liceal, gimnazial, muzical și conversație franceză și engleză.

Elevele pot fi primite și în gazdă dară numai în număr restrîns. — În vederea primirei mărginite a elevelor, se roagă a face anunțurile până la 15 August

Mila Hřimaly

Cernăuț, strada Reședinței Nr. 1.

Pictor decorator

Joan Ladu

absolvent al școalei de artă și industrie din München

Cernăuț, str. Dr. Jgel Nr. 16

recomandă atelierul său pentru

Zugrăvit de căsi, după modelurile cele mai noue; **de biserici firme**, văpsit și lucrat de --- **Uși, ferestă, mobile etc.** special în imitațiuni de tot felul de **Lemn, marmură**, și toate lucrările atingătoare de brașă asta.

Praxa și teoria mea de 20 ani făcută în orașele: Viena, München, Pesta și diferite orașe din Elveția îmi dau speranța a fi în stare a satisface pe deplin dorințele onorațiilor mei clienți și în cele mai delicate pretensiuni.

Primesc și execut cu cea mai mare acurăteată ori și ce comandă.

Fiind unicul Român în loc, rog respectuos sprijinul on. T. P. public.

Cumpărați numai la

„Prăvălia românească“

Marfă bună. — Prețuri moderate.

Recomand atelierul meu de

tuns, bărbierit și frizat

ALEXANDRU URSU

Cernăuț, piața principală 3.

In ogradă la stînga.